

SNABBA FAKTA OM BJÖRNAR

- Den första björnen levde för 20 miljoner år sedan. Den kallas gryningsbjörn och var lika liten som en räva.
- Sveriges björnar är uppdelade i två raser: De som finns i Dalarna och Härjedalen är nära släkt med björnar som finns i Spanien och Frankrike, medan de som finns i Jämtland och norrut är nära släkt med ryska björnar. Det visar att björnen efter istiden invandrade till Sverige från både söder och norr.
- En vuxen björnhane kan ha ett hemområde som är större än Gotland.
- På liknande sätt som hundar, byter även björnar sitt pälsår varje år.
- Vissa svartbjörnar kan vara helt vita, blåsvarta eller bruna.
- Svartbjörnar kan bli upp till ca 30 år gamla.
- Grizzlybjörnar har fått sitt namn efter färgen på pälsen (grizzly = gråaktig).
- En del grizzlybjörnar lever på Kodiak Island nära Alaska och kallas där kodiakbjörnar.
- Isbjörnar är världens största landlevande rovdjur. De lever främst av vikarsälar, den vanligaste sälarten i det arktiska havet.
- Skinnet på isbjörnar är svart för att kunna absorbera mer av värmen från solen.
- Vuxna isbjörnar kan väga upp till 650 kg. Honorna är mycket mindre och väger 150 – 245 kg.
- I det vilda kan isbjörnar bli ca 20 år gamla.
- Isbjörnar har så bra kroppsisolering att de knappt förlorar någon kroppsvärme. Deras späck kan bli 11 cm tjockt.
- Isbjörnens latinska namn är *Ursus maritimus*, vilket betyder sjöbjörn.
- Isbjörnens tass, ramen, kan bli upp till 30 cm i diameter. Detta gör att dess vikt fördelas över en stor yta vilket gör det möjligt för den att gå på relativt tunn is.

Läs mer om björnar på: www.wwf.se, www.nwf.org, www.de5stora.com, www.umea.slu.se/MiljoData/webrod/Faktablad/ursu_arc.PDF

Texten är hämtad från National Wildlife Federations och Världsnaturfonden WWFs hemsida
Svensk faktagranskning: Lars-Åke Janzon, Fil Dr
och jourhavande biolog, Naturhistoriska riksmuseet

NATURHISTORISKA RIKSMUSEET

Frescativägen 40 Telefon 08-519 540 00 Cosmonovas biljettbokning 08-519 551 30
T-bana Universitetet Buss 40/540 www.nrm.se/cosmonova

Rebid 2004 Foto: Pinusso Tryck: Edna Sverige AB

**NATUR
HISTORISKA
RIKSMUSEET**
www.nrm.se

OM BJÖRNAR

De flesta av världens åtta olika björnarter finns i de nordliga, tempererade områdena i Nordamerika, Europa och Asien.

Björnarnas närmaste släktingar är hundar och tvättbjörnar. Ett av de karakteristiska dragen hos björnar är att de kan resa sig på bakbenen. Andra är bra syn, rätt bra hörsel och ett välutvecklat luktsinne. Vissa arter har oförtjänt rykte om sig som farliga och aggressiva, men björnar är vanligtvis fredliga djur. De lever ensamma och föredrar att ströva över stora folktomma områden.

SVARTBJÖRN

Svartbjörnen finns naturligt i enbart Nordamerika och är mycket anpassningsbar. Den finns i så vitt skilda miljöer som de fuktiga träskområdena i Louisiana, de tempererade regnskogarna på nordvästra Stillehavskusten och på Labradorhalvöns tundror.

KRAGBJÖRN

Kragbjörnen liknar svartbjörnen, men har ett vitt fält på bröstet, oftast i formen av ett "V". Kragbjörnen förekommer över hela södra Asien inklusive Afghanistan, Pakistan, norra Indien och Burma.

BRUNBJÖRN

Brunbjörnen är björnfamiljens mest utbredda art. Den finns i Europa, hela norra Asien, Japan samt Nordamerika.

Brunbjörnen föredrar floddalgångar, skogsområden, öppna gräsmarker och tundrans viddar. Den nordamerikanska grizzlybjörnen är en underart till vår brunbjörn.

ISBJÖRN

Isbjörnen finns längs kusterna och på öarna i Arktis där den lever i strängt klimat. Isbjörnen återfinns också på Grönland, Norge, forna Sovjetunionen, Kanada och Alaska. Arten är den största av alla björnar och kan bli 2,5 meter lång och väga uppemot 650 kg.

LÄPPBJÖRN

Läppbjörnen hör hemma i skogarna och gräsmarkerna i Indien, Sri Lanka, Bangladesh, Nepal och Bhutan. Vuxna läppbjörnar saknar framtänder i överkäken, vilket skapar en glugg i tandraden.

När den ska äta sticker läppbjörnen ut sin långa underläpp i form av ett rör genom gluggen i överkäken.

JÄTTEPANDA

Sedan 1995 är jättepandan en art i björnfamiljen. Den sitter och äter och håller födan (bambu) i ena framtassen där den har en extra "tumme". Den lever i centrala och västra Kina.

GLASÖGONBJÖRN

Glasögonbjörnen är mycket duktig på att klättra i träd. Den lever i Anderna, från Venezuela till Bolivia. Glasögonbjörnen lever huvudsakligen i skogsområden, men ses ibland i öppnare terräng som på stäppen eller längs kusternas buskbevuxna ökenområden.

MALAJBJÖRN

Malajbjörnen är den minsta av alla björnar, och den finns i de låglänta tropiska regnskogarna i Sydostasien. Pälsen är kort, glansig och svart. Malajbjörnen har ljusa teckningar på bringan. Samma färg återfinns även runt ögonen.

HOT MOT ARTERNA

Alla åtta björnarterna är drabbade av olika hot och miljöproblem. Djurens naturliga miljöer krymper alltmer på grund av människans framfart. Skövlingen av skogarna, skogsavverkning, uppodling, jordbruk samt olje- och mineralutvinning liksom ökad bebyggelse i städer och på landsbygden minskar och förstör björnarnas naturliga miljöer världen över.

Utbredd jakt (vanligtvis illegal) är också ett hot mot många björnarters existens. Tjuvskytte som ska tillfredsställa en allt större efterfrågan på björndelar inom den traditionella, asiatiska läkekonsten är ett av de tydliga hoten mot många björnarter. Den internationella handeln med björndelar har dramatiskt minskat björnbestånden i Asien.

ATT SKYDDA BJÖRNARNA

Som en åtgärd för att motverka den illegala handeln skyddas alla björnarter i CITES-konventionen (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora). CITES förbjuder handel med alla djur, djurdelar och växter som står upptagna på deras lista. De övervakar även handeln med arter som löper risk att bli hotade.

